

کوش پیل دندان

خالق یک ضد قهرمان

www.ketab.ir

Kush-e Pildandan

«the Anti-Hero: Polemics of Power in Late Antique Iran»
Saghi Gazerani.

کوش پیل دندان خلق یک ضد قهرمان

ساقی گازرانی
ترجمه‌ی سیما سلطانی

ویرایش: تحریریه‌ی نشرمرکز
حروف: نمونه‌خوانی، صفحه‌آرایی: بخش تولید نشرمرکز

طرح جلد: فریبا معزی
چاپ اول: ۱۳۹۳، شماره‌ی نشر: ۱۳۶۳، ۱۴۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۳-۴۸۴-۷

نشرمرکز: تهران، خیابان دکتر فاطمه، رویه‌ری هتل لاله، خیابان باباطاهر، شماره‌ی ۸
تلفن: ۳-۱۹۷۰۳۶۲ فاکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

 [nashremarkaz](https://www.instagram.com/nashremarkaz)

همه‌ی حقوق چاپ و نشر ترجمه‌ی فارسی این کتاب طبق توافق نویسنده برای نشرمرکز محفوظ است.
تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه‌ای از جمله فتوکپی،
کتاب الکترونیکی (e-book)، کتاب صوتی (Audio book) و غیره در سیستم‌های
بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز قبلی و کتبی از ناشر ممنوع است.
این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

● سرشناسه گازرانی، ساقی، ۱۳۵۱- . Gazerani, Saghi ● عنوان و نام پدیدآور: کوش پیل دندان / خلق یک ضد قهرمان / ساقی گازرانی؛ ترجمه‌ی سیما سلطانی ● مشخصات ظاهری ۱۰۴ ص. ● یادداشت عنوان اصلی: Kush-e Pildandan, the Anti-Hero: Polemics of Power in Late Antique Iran, 2019 کتابنامه: ۱۰۰-۹۳، نمایه
● عنوان دیگر: خلق یک ضدقهرمان ● موضوع: ایران‌شاه بن ابی‌الخیر، قرن ۵ ق. کوش‌نامه؛ نقد و تفسیر؛ منظومه‌های حماسی فارسی؛ تاریخ و نقد؛ شعر حماسی فارسی؛ ایران؛ تاریخ؛ کوشانیان؛ ۲۵۵ ق. م؛ داستان ● شناسه‌ی افزوده سلطانی، سیما، ۱۳۳۹- . مترجم ● رده‌بندی کنگره PIR ۴۵۹۷ ● رده‌بندی دیویی ۲۲ / ۱ فا ۸ ● شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی ۷۴۰۸۶۷۰

فهرست

۹	.....	مقدمه
۱۵	.....	معرفی کوش نامه
۲۷	.....	اثبات لایه‌ی کوشانی در کوش نامه
۲۷	.....	— نام‌ها
۳۰	.....	— موقعیت جغرافیایی
۴۱	.....	— طرح کلی رویدادها
۴۸	.....	پرستشگاه‌های کوشانی
۵۷	.....	ویژگی‌های ژانر: دقت و گاه‌شماری
۵۷	.....	— لایه‌ی ساسانی
۶۲	.....	— کوش توراتی: درهم‌آمیختن سنت‌ها
۶۹	.....	خلق دشمن
۶۹	.....	— تبارشناسی و زدودن صفات انسانی از دشمن
۷۴	.....	— اعمال شریرانه
۷۹	.....	— دین
۸۶	.....	— دگردیدی کوش
۹۱	.....	نتیجه‌گیری
۹۳	.....	کتاب‌شناسی
۱۰۱	.....	نمایه

مقدمه

شاهنشاهی در شرق در گستره‌ی سیاسی جهان باستان متأخر^۱ بازیگری اصلی را در بازیگری هم‌تزار چین، ایران ساسانی، و روم. با وجود این، اطلاعاتی که تاریخ سیاسی، فرهنگی و اجتماعی آن داریم، در مقایسه با هم‌تایانش، بسیار ناچیز است. کوشانیان همسایه‌ی بلافصل شرقی ایران و رقیب سیاسی ساسانیان و نه‌دیدنی جدی برای آنان بودند، تا آن که سرانجام سرزمین‌های غربی فلمر و کوشان به تصرف ساسانیان درآمد و پیمانی که به اتحاد کوشانی-ساسانی شهرت دارد شکل گرفت. علت اطلاعات اندک ما راجع به کوشانیان باید در ماهیت منابعی جست که از آنان باقی مانده است. مانند سلسله‌ی دگر در سلسله‌های هندی-سکایی و هندی-پارتی که در مرزهای شرقی ایران، موسوم به سرزمین‌های هندی-ایرانی، پا گرفتند، منابع اصلی مربوط به کوشانیان نیز از انبوهی سکه^۲ و داده‌های کتیبه‌نگاری به دست آمده که همه می‌دانند تفسیر آن‌ها در نبود روایتی تاریخی کاری بسیار دشوار است.

1. Late Antique world.

۲. در محوطه‌ی باستانی میرزکه (Mir Zakah) در شمال شهر گردیز در افغانستان کنونی در حدود ۳ تا ۴ تن بالغ بر ۵۰۰ هزار، سکه کشف شده است. اُسموند بویراچی در حدود ۹۰ هزار عدد از این سکه‌ها را به چشم دیده است که شامل سکه‌های یونانی-باختری، هندی-سکایی، هندی-پارتی و کوشانی و کوشانی-ساسانی هستند.

Bopearachchi, "Recent Coin Hoard Evidence," 102.